

**Bruxelles, 14 noiembrie 2025
(OR. en)**

15226/25

**SOC 765
EMPL 502
ECOFIN 1497
ENER 588
ENV 1200
COMPET 1149**

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Semestrul european 2026: promovarea incluziunii sociale și a coeziunii prin politici coerente în domeniul social și al locuințelor – <i>Schimb de opinii</i>

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor o notă de orientare din partea președinției privind subiectul sus-menționat, în vederea schimbului de opinii din cadrul Consiliului (EPSCO) din 1 decembrie 2025.

**Notă de orientare pentru schimbul de opinii cu privire la
semestrul european 2026: promovarea incluziunii sociale și a coeziunii
prin politici coerente în domeniul social și al locuințelor**

Context – Incluziunea socială și semestrul european

Angajamentul Uniunii Europene față de echitatea socială, egalitate și incluziune este consacrat în Pilonul european al drepturilor sociale, care servește drept busolă pentru agenda de politică socială a Uniunii Europene. Planul de acțiune privind Pilonul european al drepturilor sociale stabilește trei obiective principale pentru 2030, inclusiv o reducere cu cel puțin 15 milioane a numărului de persoane expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială.

Deși s-au înregistrat unele progrese, sunt necesare eforturi sporite pentru a îndeplini obiectivul pentru 2030. În 2024, în medie 21 % din populația UE a rămas expusă riscului de sărăcie sau de excluziune socială, cu variații semnificative între statele membre (de la aproximativ 15 % la peste 25 %). Acest lucru evidențiază necesitatea unei convergențe ascendente suplimentare. Anumite grupuri, de exemplu copiii, rămân deosebit de vulnerabile. Mulți europeni continuă să se confrunte cu dificultăți în satisfacerea nevoilor de bază, iar acest lucru reflectă provocări mai ample în contextul incluziunii sociale: în întreaga UE, 8,5 % dintre persoane nu își pot permite o masă adecvată o dată la două zile, 9,2 % nu își pot încălzi locuința în mod adecvat, iar 9,4 % nu își pot permite o conexiune la internet.

Semestrul european oferă un cadru analitic și politic esențial pentru a sprijini reformele și investițiile statelor membre menite să promoveze incluziunea socială, precum și să consolideze coeziunea socială. De la crearea sa, semestrul european a acoperit o gamă largă de politici și aspecte interconectate; pentru a realiza obiectivele principale pentru 2030 și a promova egalitatea de șanse pentru toți va fi esențială sprijinirea măsurilor naționale de incluziune socială vizând corelarea în mod eficace a politicilor privind ocuparea forței de muncă, protecția socială și locuințele.

Incluziunea socială se bazează pe abordarea bazată pe trei piloni a incluziunii active, care combină accesul la prestații, activarea pe piața forței de muncă și accesul la servicii de calitate.

Asigurarea accesului la servicii sociale și la servicii esențiale este o piatră de temelie a modelului social european și o condiție prealabilă pentru o societate echitabilă, incluzivă și rezilientă. În acest context, accesul la locuințe abordabile ca preț, adecvate, decente, accesibile, sigure și durabile este o dimensiune fundamentală a incluziunii sociale și a reprezentat un obiectiv deosebit al președinției daneze.

În discursul său din 2025 privind starea Uniunii, președinta von der Leyen a subliniat că Europa se confruntă „cu o criză care nu este doar a locuințelor – este o criză socială”. Ulterior, la 23 octombrie 2025, Consiliul European a discutat despre provocările în materie de locuințe cu care se confruntă mulți cetățeni din Uniunea Europeană și a invitat Comisia să prezinte un plan ambițios și cuprinzător pentru locuințe abordabile ca preț.

La 23 septembrie 2025, **Comitetul pentru protecție socială (CPS)** a purtat o discuție tematică privind locuințele sociale, reunind reflecțiile statelor membre cu privire la provocările legate de prețuri abordabile, adecvare și ofertă. Discuția a evidențiat importanța unor modele puternice de locuințe sociale ca vehicul atât pentru locuințe abordabile ca preț, cât și pentru incluziune socială. Deși există o mare varietate de modele de locuințe sociale în statele membre (dar și alte modele de locuințe care servesc aceluiași obiectiv), multe state membre se confruntă cu provocări precum niveluri insuficiente ale ofertei, ale finanțării sau ale calității locuințelor. Marea varietate de modele și soluții reprezintă însă și o sursă bogată de inovare și inspirație reciprocă. Mai mult, în cursul dezbaterii s-a evidențiat legătura puternică dintre politicile sociale și politicile în domeniul locuințelor, în special în ceea ce privește incluziunea și coeziunea socială, lipsa de adăpost, precum și locuințele și îngrijirea pe termen lung pentru persoanele cu dizabilități și persoanele în vârstă.

În cadrul Consiliului EPSCO din 17 octombrie 2025, au fost adoptate **Concluziile Consiliului privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități**, care subliniază, printre alte priorități, necesitatea de a spori disponibilitatea unor locuri de reședință abordabile ca preț, accesibile, incluzive, nesegregate și sigure în comunități.

Conferința la nivel înalt privind viața independentă de la Copenhaga din 6-7 noiembrie a ilustrat suplimentar interesul deosebit pentru acest subiect, subliniind că persoanele cu dizabilități sunt adesea mai excluse din punct de vedere social atunci când se confruntă cu prețuri inabordabile la locuințe. Dezbaterile a evidențiat necesitatea unor măsuri de promovare a unei vieți independente pentru persoanele cu dizabilități și de integrare a principiilor accesibilității și proiectării universale în politica în domeniul locuințelor la toate nivelurile.

La 17-18 noiembrie 2025, președinția daneză a organizat seminarul tematic „Locuință înainte de toate”, precum și o **reuniune a Platformei europene pentru combaterea fenomenului lipsei de adăpost**, împreună cu Comisia Europeană. Discuțiile privind combaterea lipsei de adăpost s-au axat pe tema asigurării de locuințe abordabile ca preț pentru persoanele aflate în situații vulnerabile și de excluziune socială. Problema locuințelor adecvate și abordabile ca preț este esențială, în special în contextul punerii în aplicare în statele membre a politicilor principale vizând locuințele, cum ar fi principiul „Locuință înainte de toate”.

La 1 decembrie, Consiliul EPSCO urmează să aprobe pentru prima dată **concluzii ale Consiliului privind locuințele**. Concluziile salută intenția Comisiei de a prezenta un plan european privind locuințele la prețuri accesibile și subliniază că, deși locuințele rămân în primul rând de competență națională, există provocări comune, instrumente la nivelul UE și oportunități pentru acțiuni de coordonare. De asemenea, concluziile invită Comisia să acorde prioritate unui număr de patru domenii-cheie: finanțarea, construcția și durabilitatea, planificarea și incluziunea socială, în special promovarea unor orașe și cartiere incluzive și diverse, susținând în același timp accesul la locuințe abordabile ca preț.

Viitorul **plan european privind locuințele la prețuri accesibile** are potențialul de a deveni o inițiativă majoră la nivelul UE vizând promovarea Pilonului european al drepturilor sociale, în special a principiului 19 privind locuințele și asistența pentru persoanele fără adăpost. Asigurarea accesului la locuințe abordabile ca preț nu implică doar un adăpost, ci și participare socială, stabilitate și demnitate.

După cum a anunțat și președinta von der Leyen, se preconizează că **viitoarea strategie a UE pentru combaterea sărăciei** va adopta o abordare holistică și integrată, analizând provocări precum lipsa de adăpost, accesul la servicii de calitate și transmiterea între generații a sărăciei și a excluziunii sociale. Se preconizează, de asemenea, că aceasta va include o propunere de consolidare a Garanției europene pentru copii, pe baza eforturilor naționale în curs vizând combaterea sărăciei în rândul copiilor și promovarea incluziunii sociale a copiilor aflați în dificultate.

Dezbateră de orientare privind viitoarea strategie a UE pentru combaterea sărăciei, desfășurată în timpul președinției poloneze în cadrul Consiliului EPSCO din iunie 2025, a scos la iveală un sprijin politic puternic pentru promovarea acestei agende în cadrul semestrului european, cu respectarea deplină a competențelor naționale.

Rolul formațiunii EPSCO

Miniștrii EPSCO joacă un rol central în promovarea incluziunii sociale în cadrul semestrului european.

Deși mai multe elemente ale politicii în domeniul locuințelor intră sub incidența altor formațiuni ale Consiliului, se așteaptă ca multe elemente ale viitorului Plan european privind locuințele la prețuri accesibile să se intersecteze cu domeniile de responsabilitate ale miniștrilor EPSCO, inclusiv în ceea ce privește punerea sa în aplicare.

În proiectul de concluzii ale Consiliului, statele membre solicită ca Planul european privind locuințele la prețuri accesibile să se bazeze pe inițiative din procesele existente și, după caz, să le integreze, evitând în același timp suprapunerile inutile. CPS este invitat să integreze aspectele legate de locuințe în lucrările sale politice, de schimb de cunoștințe și de analiză din cadrul semestrului european, în conformitate cu mandatul său.

În ultimii ani, problema locuințelor a câștigat în importanță în rapoartele de țară și în recomandările semestrului. Acest lucru reflectă o recunoaștere din ce în ce mai mare a faptului că locuințele adecvate și abordabile ca preț nu reprezintă doar o chestiune de politică economică sau urbană, ci și o componentă esențială a incluziunii și coeziunii sociale.

Această integrare a politicilor sociale și în domeniul locuințelor demonstrează o evoluție importantă în coordonarea politicilor UE către o abordare coerentă, transversală și integrată a incluziunii sociale și asigură o corelare a politicilor în domeniul ocupării forței de muncă, al protecției sociale, al educației și al locuințelor.

Rămâne esențial să se mențină un rol puternic al miniștrilor EPSCO în cadrul semestrului european. Cu toate acestea, complexitatea procesului și calendarul comprimat al acestuia ridică provocări, astfel cum s-a subliniat în scrisoarea comună a președinților EMCO și CPS. Acest lucru implică obstacole pentru contribuția efectivă la procesul semestrului a formațiunii EPSCO și a grupurilor sale de pregătire, limitând sau slăbind contribuțiile, cunoștințele și înțelegerea politică privind incluziunea socială și coeziunea.

Prin urmare, este esențială o dimensiune socială solidă în cadrul semestrului pentru a se asigura că obiectivele sociale sunt tratate pe picior de egalitate cu prioritățile economice și fiscale. Semestrul european ar trebui să servească în continuare drept platformă pentru învățarea reciprocă, elaborarea de politici bazate pe date concrete și coordonarea reformelor care sprijină creșterea durabilă și incluzivă.

Întrebări în vederea dezbaterii

- Cum poate formațiunea EPSCO să continue să promoveze cel mai bine politici sociale bine coordonate și coerente, inclusiv dimensiunea politicii în domeniul locuințelor, în cadrul semestrului european?
- Cum pot statele membre să elaboreze politici mai coerente, mai coordonate și care să se sprijine reciproc prin care să consolideze legătura dintre incluziunea socială și locuințele abordabile ca preț?